

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac Summa Potestate Rom. Pontificis

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

11. De jurisdictione S. Pontificis in temporalibus, & de Dominio ejus
directo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

ralissimam Romæ 50. anno fieri solitam,
vide in *Aurifod. verb. Indulgentia.*

C A P. XI.

*De Iurisdictione S. Pontificis in tem-
poralibus, & de dominio
eius directo.*

SUMMUM Pontificem supremum Ec-
clesiæ visibilis, *l. inter claras*, & infalli-
bilis, *l. cum recta, C. de Summ. Trinit.* Ca-
put duplicem habere clavium potestatem
jure divino, *Matth. 16.* Alteram chara-
cteris, seu ordinis circa consecrandam Eu-
charistiam, ordinandos Ministros, Sacra-
menta, & Sacramentalia administranda;
Alteram jurisdictionis, seu authoritatis ju-
dicialis, quæ maximè propriè *clavis* dici-
tur, idemque est, ac dominium in tempo-
ralibus; potestatem jurisdictionis rursus
duplicem esse, aut voluntariam, quæ à par-
tium mera voluntate dependens judicia-
riam cognitionem non requirit, nec in in-
vitum redditur, aut coërcitivam, diximus è
jure Canonum in *Aurifodina nostra*; & pa-
tet ex allegatis juribus, specialiter in *No-*
vell. 6.

vell. 6. quomodo oport. Episc. In hoc & seq. cap. de duplici hac jurisdictione agendum, & notandum est, Vicarium Dei in summo rerum divinarum, humanarumque culmine positum duplici gaudere jurisdictione, seu dominio, Spirituali videlicet, de qua supra, & temporali, quod vel est utile, & mediatum, vel directum, & immediatum. Quantum ad dominium directum & immediatum tres sunt sententiae, quas refert Card. Bellarm. *in tract. de potestat. Summ. Pontificis quo ad temporalia.* Et Rintel. c. 23. *de iurisd.*

Prima est, Summum Pontificem jure divino habere plenissimam potestatem in universum orbem terrarum, tum in rebus Ecclesiasticis, tum in Politicis; & hanc sententiam ex innumeris Authoribus *in Aurifod. nostr.* monstravimus, & patebit infra, ubi de donatione Constantini S. Sylvestro Papæ facta agemus, hancque tenetur Hostiens. *in c. quod super his, de vot. & voti redempt.* Panorm. *in c. novit, de iud.* & alii *in Aurifod. verb. Papa, Rom. Pontif. &c.* Ubi dicitur, per Christi adventum omne dominium Principum infidelium translatum esse ad Ecclesiam, & reside-

fidere in Summo Pontifice, ut Vica-
rio Summi, & veri Regis Christi,
& ideo posse Pontificem regna infide-
lium jure suo donare, quibus voluerit
fidelium, & ita revera est, & actus sæpe
comprobavit, quando Terram S. & om-
nem Orientalem plagam Christianis Prin-
cipibus eam armata manu recuperantibus
distribuit, vide *infra*.

Altera, quæ est hæreticorum damnato-
rum sententia, docet primò, Pontificem,
ut Pontificem, & ex jure divino nullam
habere temporalem potestatem, nec posse
ullo modo imperare Principibus secula-
ribus, nedum eos Regnis, & Principa-
tu privare, etiam si illi alioqui privari
mereantur: Sed splendide mentiuntur,
ut *infra* patebit. Secundò docet, non
licuisse Summo Pontifici, aliisque Epis-
copis accipere ab Imperatore temporale
dominium, quod nunc habent in quas-
dam urbes, & Provincias, sive ejusmo-
di dominium donatum eis fuerit, sive illud
usurpaverint. Prohibet enim jus divinum
uni homini gladium Spiritualem, & tem-
poralem simul committi, Cæsarem in Spi-
ritum Sanctum peccasse, quando Clericis

jus gladii donavit, quorum arma debent esse Breviarium, & lachrymæ pro peccatis populorum, & non suis tantum, &c. Sed has nugas ad mare Creticum portemus ventis, quia indignæ sunt tanto labore, quanto eas ad primam mendaciorum classem refert Eminentiss. S. R. E. Cardinalis Bellarm. *lib. 5. de Rom. Pont. c. I.*

Tertia sententia media, & Catholicorum Theologorum communis, S. Pontificem, ut Pontificem non habere directè quidem, vel immediatè ullam temporalem potestatem, sed solùm spiritualem, ut est in *N. ovell. 6. quomod. oport. Episc. Magna quidem, ait, in hominibus sunt dona Dei, à divina collata clementia, Sacerdotium, & Imperium, ac illud quidem divinis ministrans, hoc autem humanis presidens, ac diligentiam exhibens.* Unde videtur evidens, Summum Pontificem in divinis, & spiritualibus, non autem in temporalibus esse superiorem. Tamen ratione spiritualis habere saltem indirectè, & in habitu potestatem quandam, eamque supremam in temporalibus. Cujus rei confirmatio desumitur ex *l. inter claras, in princ. ibi: Et ei, id est, Apostolicæ Sedi, cuncta subicitis, &c.*

Et

Et §. *liquet, in fine, ibi : cuius Principatum, ut Christianissimi, & pii conservatis in omnibus.* Et ita dicit. *Novell. 6. intelligenda.* Sed prior sententia magis est juri consentanea, & probatur ex donatione Constantini Imp. *in Aurifod. & inf.*

C A P. XII.

*De utili in temporalibus dominis
Summi Pontificis.*

EGimus *in sup. cap. & in Aurifod. iur. publ. verb. Papa, & verb. Rom. Pontif.* De directo, & mediato dominio Papæ, hic de utili, & immediato rerum temporalium, quod Theologi aliter intitulant, restat agendum juridicè. Quantum igitur ad dominium utile attinet, Papa possidet nobiliorem partem Italiæ, nimirum totum id, quod inter fluvium *Floris, & Caietam* situatum est; in quo spatio comprehenduntur Provincia *Bononiæ, Romandiola, Marcha, Umbria, Ducatus Spoletinus, Latium, & Patrimonium S. Petri,* de quo vid. *Aurifod. in verb. Patrimonium, per tot.*

Hic Status est optimus, & in medio Ita-